

فهرموودهیهک سهبارهت به ئەو کهسهی هه‌له له نوێژکردنیدا هه‌بوو له گێرانهوهی ریفاعه -پره‌زای خوای لیبت

له ریفاعه کوری رافیعی زوره‌قیه‌وه -پره‌زای خوای لیبت- که له هاوه‌لانی پیغمبه‌ر -صلی الله علیه وسلم- بوو، ده‌لیت: پیاویک هات وپیغمبه‌ری خودا -صلی الله علیه وسلم- له مزگه‌وتدا دانیشتبوو، (پیاوه‌که) له نزیکیه‌وه نوێژی کرد، پاشان چوو بو لای پیغمبه‌ری خودا -صلی الله علیه وسلم-، سه‌لامی لیکرد، پیغمبه‌ری خودا -صلی الله علیه وسلم- فهرمووی: «نوێژه‌که‌ت دووباره‌ بکه‌ره‌وه، چونکه نوێژت نه‌کرد»، ئەویش گه‌رایه‌وه نوێژی کرد نزیک هاوشیوه‌ی نوێژکردنی پیشووی، پاشان چوو بو لای پیغمبه‌ری خودا -صلی الله علیه وسلم-، پێی فهرموو: «نوێژه‌که‌ت دووباره‌ بکه‌ره‌وه، چۆن نوێژت نه‌کرد»، (پیاوه‌که) ووتی: ئەی پیغمبه‌ری خودا، فیرم بکه‌ چۆن نوێژ بکه‌م، فهرمووی: «ئه‌گه‌ر پرووت له قیبله‌ کرد، ته‌کبیر بکه‌ (بلی: الله أكبر)، پاشان سوره‌تی -الفاتحه- بخوینه، پاشان ئەوه‌ی ده‌ته‌وێت بیخوینه (له قورئان) ئەگه‌ر چووێت بو رکوع بردن، با ناوله‌په‌کانت له‌سه‌ر ئەژنۆکانت بیت، وپشتت پرێک ودرێژ بکه‌ره‌وه وبو ماوه‌یه‌کی باش له رکوعدا بمینه‌ره‌وه، ئەگه‌ر سه‌رت به‌رزکرده‌وه (له رکوع بردن) پشتت پرێک بکه‌ره‌وه (له کاتی وه‌ستاندا) هه‌تاوه‌کو ئیسکه‌کان ده‌گه‌رینه‌وه بو سه‌ر جومگه‌کانیان، وئه‌گه‌ر سوخته‌ت برد؛ ئەوا بو ماوه‌یه‌کی به‌شیوه‌یه‌کی پرێک سوخته‌ت به‌ (بو ماوه‌یه‌کی باش بمینه‌ره‌وه)، وئه‌گه‌ر سه‌رت به‌رزکرده‌وه (له سوخته‌ت بردن)، له‌سه‌ر پرانی -قاچی- چه‌پت دابنیشه، پاشان ئەمانه‌ ئه‌نجامده‌ له هه‌موو رکوع بردن و سوخته‌ت بردنیدا». و له گێرانه‌وه‌یه‌که‌دا: «نوێژی یه‌کیکتان کامل نابیت هه‌تاوه‌کو به‌ جوانی وپرێکی ده‌ستنوێژ ده‌گریت به‌و شیوه‌یه‌ی خوای گه‌وره‌ فهرمانی پیکردوو، ده‌موچاوی وده‌سته‌کانی هه‌تاوه‌کو ئانیشکه‌کانی ده‌شوات -ئانیشکه‌کانیش ده‌شوات-، و سه‌ری مه‌سح ده‌کات -به‌ ده‌ستی ته‌ر ئاوی پێدا ده‌هینیت- (گوێبه‌کانیش ده‌گریته‌وه) و (پێیه‌کانی) ده‌شوات هه‌تاوه‌کو قوله‌پێکانی -قوله‌پێکانیشی ده‌شوات-، پاشان ته‌کبیر ده‌کات (ده‌لیت: الله أكبر) وحه‌مد و سوپای خوای گه‌وره‌ ده‌کات، وپاشان قورئان ده‌خوینیت به‌و شیوه‌یه‌ی روخسه‌تی پێدراوه‌ و به‌ لایه‌وه‌ ئاسانه‌، پاشان ته‌کبیر ده‌کات و سوخته‌ت ده‌بات و پرووی -یان فهرمووی: نیوچه‌وانی له‌سه‌ر زه‌وی جێگیر ده‌کات- هه‌تاوه‌کو جومگه‌کانی جێگیر ده‌بن وه‌پور ده‌بن -له‌ شوینی خۆیان-، پاشان ته‌کبیر ده‌کات به‌ پرێکی داده‌نیشیت له‌سه‌ر سمتی وپشتی پرێکه‌کاته‌وه»، به‌م شیوه‌یه‌ی نوێژکردنی وه‌سفکرد به‌ ئه‌نجامدانی چوار پرکات، پاشان فهرمووی: «نوێژکردنی یه‌کیکتان کامل و ته‌واو نابیت هه‌تاوه‌کو ئەمانه‌ ئه‌نجامده‌ات». و له گێرانه‌وه‌یه‌که‌دا: «ده‌ستنوێژ بگه‌ر به‌و شیوه‌یه‌ی خوای گه‌وره‌ فهرمانی پیت کردوو، پاشان شایه‌تمان به‌ینه -هه‌ردوو شاهیدی دانه‌که‌، پاشان قامه‌ت بکه‌ -بو نوێژکردن-، پاشان ته‌کبیر بکه‌، ئەگه‌ر قورئانت -«له‌به‌ر بوو؛ بیخوینه، ئەگه‌ر نا الحمد لله والله أكبر ولا إله إلا الله -بلی»

[حه‌سه‌نه] [ئینوداود گێراوه‌تیه‌وه]

ئهم فهرمووده‌یه‌ ناسراوه‌ به‌ فهرمووده‌ی به‌ ئەو کهسه‌ی هه‌له‌ له نوێژکردنیدا هه‌بووه (حدیث المسیء صلاته)، وزۆر له‌ پراقه‌کارانی فهرمووده‌ پشتی پێده‌به‌شتن بو وه‌سفکردنی پایه‌ و واجب و مه‌رجه‌کانی نوێژکردن، پیغمبه‌ر -صلی الله علیه وسلم- له‌م فهرمووده‌یه‌دا زۆر به‌ جوانی وته‌ وکرده‌وه‌کانی نیو نوێژکردنی پروونکرده‌وه‌ و فیری کرد، که‌ واجبه‌ بووترین وئه‌نجامدترین وئه‌وه‌ی له‌م فهرمووده‌یه‌دا باسه‌نکراوه‌ له‌ کرده‌وه‌کان واجب نییه‌. پوخته‌ی ئهم فهرمووده‌یه‌: کاتیک پیغمبه‌ر -صلی الله علیه وسلم- هاته‌ نیو مزگه‌وته‌وه‌ پاشان پیاویک له‌ هاوه‌لان به‌ ناوی (خه‌لادی کوری رافیع) هاته‌ نیو مزگه‌وته‌وه‌ و نوێژی کورتی کرد که‌ ناکاملی تێدابوو له‌ وته‌ وکرده‌وه‌کاندا، وکاتیک ته‌واو بوو؛ هات بو لای پیغمبه‌ر -صلی الله علیه وسلم- و سه‌لامی لیکرد وئه‌ویش وه‌لامی دایه‌وه‌ و پێی فهرموو: بگه‌رپوه‌ نوێژه‌که‌ت دووباره‌ بکه‌ره‌وه، چونکه‌ تۆ نوێژت نه‌کرد، وئه‌ویش دیسانه‌وه‌ چوو و جارێکی تر نوێژی کرد به‌هه‌مان شیوه‌ی نوێژی یه‌که‌م، و سێ جار ئه‌مه‌ پروویدا، و له‌ کۆتا جاردا پیاوه‌که‌ ووتی: سویند به‌ ئەوه‌ی به‌ ئەو خودایه‌ی که‌ به‌ هه‌ق تۆی ناردوو له‌مه‌

باشتر نازانم؛ بۆيه فيرم بکه، وکاتیک هزی لیبوو وئاماده بوو فیربوونی زانستی شهرعی بیئت، ئەگەری ئەوه ئەما که لەوێهە لەبیری چوو بیئت، وپاشان پێغه مبه ر پێی فەرموو (که ئەم مانایه دەگەیه نیئت): ئەگەر هەستایت بۆ ئەنجامدانی نوێژ ئەوا تەکیبیری ئیحرام بکه (بلی: الله أكبر)، وپاشان ئەوه ندهی بۆت دەگونجیت قورئان بخوێنه که که مترینیان خوێندنی سورەتی -الفاتحة- یه که واجبه بخوێندریت وله پاشان سورەتی -الفاتحة- هەرچی ئایه تیک یان سورە تیک بخوێنیت له قورئان به پێی ئەوه ندهی دەگونجیت دروسته، وپاشان پرۆ به رهو پرکوع بردن هەتاوه کو دُنیا وهیور ده بیئت له پرکوع بردندا، وپاشان ههسته رهوه له پرکوع بردن ههتاوه کو به رپکی ده وهستیت وهیور ودُنیا ده بیئت له وهستاندا، وپاشان به رهو سوجهه بردن پرۆ ههتاوه کو دُنیا وهیور ده بیئت له سوجهه دا وپاشان سه رت به رز بکه ره وه ودابنیشه به له سه رخۆبی ودُنیا یه وه، وهه موو ئەم وته وکرده وانه بلی وئەنجامیان بده له هه موو پرکاته کانی نوێژدا جگه له تەکیبهری ئیحرام* که تهنه ا یه ک جار ده ووتریت له پرکاتی یه که م له کاتی ده ستپیکردنی به نوێژکردن وله پرکاته کانی تر جارپکی تر نایلیت چونکه کاتیک هه لده ستیته وه ده لیت (الله أكبر) وپێویست ناکات جارپکی تر تەکیبهری ئیحرام بلیته وه، له گێرانه وه کانی تر دا باسی هه ندیک له مه رجه کانی نوێژکردن کراوه وه کو پرووکردن له ئاراسته ی قبيله (وده ستنوێژگرتن)* (تەکیبهری ئیحرام: واتا ووتنی -الله أكبر- که له پیش چوونه ناو نوێژ ده ووتریت

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/10901>

النجاه الخيرية
ALNAJAT CHARITY

